

VERSTERK DE BAND MET UW PLEEGKIND

Tekst: Frank Van Hoen, Johan Vanderfaellie en Femke Vanschoonlandt

Illustraties door Ben Seys, www.benseys.com

Een meer diepgaande beschrijving vindt u in het boek van Haim Omer 'Geweldloos verzet in gezinnen'. Een nieuwe benadering van gewelddadig en zelfdestructief gedrag van kinderen en adolescenten, uitgegeven door Bohn Stafleu van Loghum.

Deze werkmap vormt een onderdeel van 'Pleegouders Versterken in Opvoeden – module Geweldloos Verzet', een intensief ondersteuningsprogramma voor pleegouders, ontwikkeld door de Vrije Universiteit Brussel en de Vlaamse diensten voor pleegzorg, met steun van het Agentschap Jongerenwelzijn.

VERSTERK DE BAND MET UW PLEEGKIND

De relatie verbeteren

Gaat het al geruime tijd slecht, dan is het moeilijk om aan uw pleegkind te tonen dat u het graag ziet. Misschien hebt u het gevoel dat u daarmee het slechte gedrag beloont en de zaken verergert. Bovendien gedraagt uw pleegkind zich als reactie op uw toenadering vaak nog slechter.

Gevolg? Het wordt alsmaar moeilijker om een positieve relatie op te bouwen. U heeft het gevoel steeds uitbranders te moeten geven, ruzies te maken, ... Maar hoe kan dit veranderen als uw pleegkind zich nooit goed genoeg gedraagt voor een positieve beloning en u nooit de kans krijgt om iets leuks voor hem te doen? Misschien krijgt u wel het gevoel dat u niet echt meer van uw pleegkind kan houden ...

Zet een stap in de goede richting door een strikte scheiding te maken tussen het gedrag van het pleegkind en de beloning. Daarom is 'beloning' niet het beste woord om aan te duiden wat u moet doen. 'Verzoeningsgebaar' of 'relatiegebaar' is een betere omschrijving. Het betekent vrede stichten als u in strijd bent.

Wat is een relatiegebaar?

Met een relatiegebaar toont u dat u uw pleegkind nog altijd graag ziet, ondanks zijn gedrag. Het is een klein, positief gebaar dat u uit vrije wil maakt. Het bewijst dat u aan de opbouw van de relatie wilt werken. Met relatiegebaren geeft u aan uw pleegkind de boodschap: "Ik geef om jou ondanks je gedrag!"

Enkele voorbeelden van relatiegebaren:

- U geeft iets kleins, iets waarvan u weet dat uw pleegkind het leuk vindt.
Voorbeelden: u maakt zijn lievelingseten klaar of u herstelt iets van uw pleegkind dat hij in een woedeaanval heeft stukgemaakt.
- U toont mondeling of schriftelijk uw waardering voor een talent of kwaliteit van uw pleegkind, misschien zelfs voor zijn vechtlust.
- U stelt een gezamenlijke activiteit voor, iets wat uw pleegkind graag doet of wat u vroeger samen deed.
- U toont spijt over uw eigen agressie in het verleden.

Wees niet boos als uw pleegkind uw relatiegebaar niet aanvaardt of doet alsof het hem niet kan schelen. Hij moet zelf beslissen wat hij ermee doet. Blijf in elk geval doorzetten. Bied vastberaden en systematisch relatiegebaren aan, zonder ze op te dringen. Juist in moeilijke perioden of na moeilijke momenten is dit essentieel. U biedt verzoening niet aan hoewel, maar juist omdat er problemen zijn.

Goed om te weten

- Relatiegebaren staan los van welk gedrag dan ook en zijn geen beloning.
- U stelt ze omdat u om uw pleegkind geeft en wilt werken aan het herstel van de relatie.
- U stelt ze onafhankelijk van hoe uw pleegkind zich gedraagt.
- Relatiegebaren zijn altijd klein en goedkoop.
- Het maakt niet uit of uw pleegkind ze negeert of uw gebaar verwerpt.

Album met positieve herinneringen als bijzonder relatiegebaar

Maak een schrift of een album waarin u uitsluitend aangename herinneringen opneemt. Bundel positieve gedragingen, leuke momenten en positieve meningen over uw pleegkind: korte verhalen, een kaartje van een leuke vakantie, foto's, souvenirs van een familietrip of feest, een grappige herinnering, ...

Nodig ook andere mensen uit om een positieve herinnering te geven voor in het album. Hoe meer mensen u betreft, hoe groter de impact van het album. Brieven of korte nota's waarin familie en vrienden hun waardering uiten voor uw pleegkind, zijn heel waardevol. We raden u aan om ook leden uit de familie van uw pleegkind te betrekken. Leg aan de ouders, grootouders of andere belangrijke figuren uit het leven van uw pleegkind uit waarom u dit album maakt, en vraag hun medewerking: "We weten dat jullie erg belangrijk zijn voor ... (naam pleegkind). Het zal voor hem waardevol zijn dat jullie in het album aan bod komen. Kunnen jullie een positief kenmerk noemen van ..., iets vertellen wat heel belangrijk was voor jullie, een positieve herinnering, misschien iets kleins maar leuks dat jullie samen hebben beleefd. Hebben jullie hiervan misschien een foto of een ander aandenken, ...?"

Zeg aan uw pleegkind: "Ik heb met je ... (oma, mama, papa, ...) gepraat. Ik heb veel leuks over jou gehoord en schreef het op in het album."

Goed om te weten

- Neem uitsluitend positieve elementen in het album op, zonder verwijzing naar probleemgedrag. Vermijd opmerkingen zoals: "Dit bewijst dat je je ook goed kunt gedragen".
- Werk aan het album op een plaats waar uw pleegkind vaak komt. Zo ziet het dat u eraan werkt.
- Nodig uw pleegkind uit om aan het album mee te werken, maar probeer het niet te overtuigen.
- Leg het album op een centrale plaats. Zo kan uw pleegkind altijd een kijkje nemen. Bent u bang dat uw pleegkind het album in een vlaag van woede vernietigt? Toon het dan alleen als uw pleegkind goedgehumeurd is, of maak een kopie en bewaar het origineel ergens anders.